

FIȘA DISCIPLINEI

Hermeneutică filozofică

Anul universitar 2025–2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie în limba maghiara
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Hermeneutică filozofică				Codul disciplinei		HLM2404			
2.2. Titularul activităților de curs			Dr. Rancz Mónika								
2.3. Titularul activităților de seminar			Dr. Rancz Mónika								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		4	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					14
Tutoriat (consiliere profesională)					8
Examinări					6
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				126	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentul este obligat să participe la cel puțin 70% din cursuri, ceea ce înseamnă prezență la minimum 9 din cele 14 întâlniri.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Participarea la seminare este obligatorie, fiind prevăzută posibilitatea de recuperare a întâlnirilor pierdute.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	C1 Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupozii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. C2 Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură. C4 Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor; experienței și existenței umane. C5 Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice.
Competențe transversale	CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Introducerea studenților în conceptele de bază, principalele direcții și evoluția istorică a hermeneuticii filozofice. - Formarea capacității studenților de a interpreta și formula critic, într-o manieră sistematică și coerentă, texte, idei și probleme filozofice. - Aplicarea modului de gândire hermeneutic în situații problematice teoretice și practice de dificultate medie, în vederea dezvoltării unei abordări nuanțate a problemelor. - Dezvoltarea culturii dialogului și, prin intermediul acesteia, sprijinirea unei munci eficiente în echipă, cu caracter multidisciplinar.
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoașterea detaliată și analiza comparativă a conceptelor de bază, a metodelor și a chestiunilor controversate din teoriile hermeneutice clasice și contemporane (de ex. Schleiermacher, Dilthey, Heidegger, Gadamer, Ricoeur etc.). - Aplicarea hermeneuticii filozofice în interpretarea unor texte filozofice, literare, religioase sau istorice concrete; dezvoltarea competenței autonome de interpretare a textelor prin exerciții de interpretare. - Dezvoltarea gândirii și argumentării critice: discutarea diferitelor interpretări, perspective și tradiții. - Exersarea unei comunicări dialogice, deschise, capabile să integreze puncte de vedere diferite, în cadrul dezbaterilor de seminar și al activităților de lucru în grup.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în problematica hermeneutică	Prelegere, proiecție	
Originile și rădăcinile hermeneuticii clasice	Prelegere, proiecție	
Hermeneutica generală la Schleiermacher	Prelegere, analiză de text	

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Dilthey și hermeneutica științelor spiritului	Prelegere, analiză de text	
Heidegger și cotitura hermeneutică	Prelegere, analiză de text	
Critica gadameriană a conștiinței estetice și istorice	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Experiența hermeneutică I.	Prelegere, analiză de text	
Experiența hermeneutică II.	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Hermeneutică și filozofia limbajului. Limbajul în hermeneutică I.	Prelegere, analiză de text	
Limbajul în hermeneutică II.	Prelegere, analiză de text	
Obiectivitatea și universalitatea hermeneuticii	Prelegere, analiză de text	
Hermeneutica dezbaterii, hermeneutica bunei-voințe și disputele dintre filosofi	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Hermeneutica imaginii	Prelegere, proiecție	
Recapitulare, sinteză și pregătire pentru examen	Proiecție, discuție, dezbateri	
Bibliografie Jean Grondin: <i>Bevezetés a filozófiai hermeneutikába</i>. Osiris, Budapest, 2002. Veress Károly: <i>Bevezetés a hermeneutikába</i>. Egyetemi Műhely Kiadó - Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007; 2010. Fehér M. István: <i>Hermeneutikai tanulmányok I</i>. Budapest: L'Harmattan, 2001. Nyíró Miklós: <i>Nyelviség és nyelvfelvedtség</i>. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2006. Hans-Georg Gadamer: <i>Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja</i>. Gondolat Kiadó, Budapest, 1984; Osiris Kiadó, Budapest, 2003. Martin Heidegger: <i>Lét és idő</i>. Gondolat, Budapest, 1989. Wilhelm Dilthey: <i>A történelmi világ felépítése a szellemtudományokban</i>. Budapest 1974; 61-100. Csikós Ella, Lakatos László (szerk.): <i>Filozófiai hermeneutika</i>. Szöveggyűjtemény. Budapest, 1990. Fehér M. István: <i>Filozófia, történet, értelmezés I. Hermeneutikai tanulmányok (2000–2020)</i>. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2020. 333–451. Fehér M. István et al (szerk.): <i>„Szót érteni egymással”</i>. L'Harmattan Kiadó – MTA–ELTE Hermeneutika Kutatócsoport, Budapest, 2013. Veress Károly: <i>A hermeneutikai jóindulatról I</i>. Gottfried Boehm: A képleírás. A kép és a nyelv határaitól. In Thomka Beáta (szerk.): <i>Narratívák 1. Képelemzés</i>. Kijárat Kiadó, Budapest, 1998. 19–36. Gottfried Boehm: A képi értelem és az érzékszervek. In Bacsó Béla (szerk.): <i>Kép, fenomen, valóság</i>. Kijárat Kiadó, Budapest, 1997. 242–253. Bacsó Béla (szerk.): <i>Szöveg és interpretáció</i>. Cserépfalvi, Budapest, 1991. Fabiny Tibor (szerk.): <i>A hermeneutika elmélete</i>. I-II. JATE, Szeged, 1987. Fehér M. István, Kulcsár Szabó Ernő (szerk.): <i>Hermeneutika, esztétika, irodalomelmélet</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Georgia Warnke: Gadamer. <i>Hermeneutics, Tradition and Reason</i>. Stanford University Press, Stanford, 1987. O. Pöggeler: A hermeneutikai filozófia. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i>. 1989/1, 40-120. Richard E Palmer: <i>Hermeneutics – Interpretation Theory in Schleiermacher, Dilthey, Heidegger, and Gadamer</i>. Northwestern Univ. Press. 1969. Joseph Bleicher (ed.): <i>Contemporary Hermeneutics: Hermeneutics As Method, Philosophy and Critique</i>. London, Routledge & Kegan Paul, 1980. David C. Hoy: Heidegger and the Hermeneutic Turn. In: Ch. Guignon (szerk.): <i>The Cambridge Companion to Heidegger</i>. Cambridge, Cambridge Univ. Press, 1993. 170–194. Fehér M. István: <i>Martin Heidegger. Egy XX. századi gondolkodó életútja</i>. Göncöl Kiadó, Budapest, 1992. Joel C. Weinsheimer, <i>Gadamer's Hermeneutics. A Reading of Truth and Method</i>. New Haven, Yale University Press, 1985.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Introducere la seminar: prezentarea materialului bibliografic al semestrului, definirea sarcinilor studenților,	Evaluare inițială	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: <i>Hermeneutika</i> . In: <i>Filozófiai hermeneutika</i> . Bp., 1990, pp. 11–29.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: Fr. Schleiermacher: <i>A hermeneutika fogalmáról</i> .	Analiză de text, referate	

In: Filozófiai hermeneutika. Bp., 1990, pp. 29–61.		
Lectură și interpretare de text de specialitate: W. Dilthey: Vázlatok a történelmi ész kritikájához. In: Filozófiai hermeneutika. Bp., 1990, pp. 61–90.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: M. Heidegger: Lét és idő. Gondolat, Bp., 1989, pp. 281–314.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Problematizare, dezbatere	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Problematizare, dezbatere	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: H.-G. Gadamer: Igazság és módszer. Partea a II-a: „A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai”. In: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, 1984, pp. 191–264; Osiris, 2003, pp. 299–440.	Problematizare, dezbatere	
Lectură și interpretare de text de specialitate: P. Ricoeur: Mi a szöveg? In: Válogatott irodalomelméleti tanulmányok. Osiris, Bp., 1999, pp. 9–34.	Analiză de text, referate	
Lectură și interpretare de text de specialitate: G. Boehm: A kép hermeneutikájához. Athenaeum, 1993/I/4, pp. 87–111.	Analiză de text, referate	
Evaluarea activității de seminar.	Discuție asupra materialului parcurs în cursul semestrului	
Bibliografie W. Dilthey: A hermeneutika keletkezése. In uő: <i>A történelmi világ felépítése a szellemtudományokban</i> . Gondolat, Bp. 1974. 469–495. Fr. Schleiermacher: A hermeneutika fogalmáról. In: <i>Filozófiai hermeneutika</i> . Bp. 1990. 29–61. W. Dilthey: Vázlatok a történelmi ész kritikájához. In: <i>Filozófiai hermeneutika</i> . Bp. 1990. 61–90. M. Heidegger: <i>Lét és idő</i> . Gondolat, Bp. 1989. 281–314. H.-G. Gadamer: <i>Igazság és módszer</i> . II. rész. A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai. (1) A megértés történetiségének hermeneutikai elvvé emelése. In: <i>Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata</i> . Gondolat,		

1984. 191–217; Osiris, 2003. 299–342.

H.-G. Gadamer: *Igazság és módszer*. II. rész. A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai. (2) A hatástörténeti tudat elemzése. In: *Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata*. Gondolat, 1984. 218–239; Osiris, 2003. 343–378.

H.-G. Gadamer: *Igazság és módszer*. II. rész. A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai. (3) A hermeneutikai alapprobléma visszanyerése. In: *Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata*. Gondolat, 1984. 240–264; Osiris, 2003. 379–440.

P. Ricoeur: Mi a szöveg? In: *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*. Osiris, Bp. 1999. 9–34.

G. Boehm: *A kép hermeneutikájához*. Athenaeum. 1993/1/4. 87–111.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studenții își formează o atitudine deschisă, reflexivă și orientată către întrebări, care îi ajută să își examineze critic propriile presupuneri și să se raporteze cu receptivitate la perspectivele celorlalți.
- Abilitățile de interpretare hermeneutică, argumentare și dialog dezvoltate în cadrul cursului corespund așteptărilor angajatorilor din domeniile culturale și creative, din media, educație, instituții culturale și sectorul civic – în special în ceea ce privește interpretarea autonomă a textelor complexe și medierea între puncte de vedere diferite.
- Gândirea hermeneutică dobândită pe parcursul cursului îi ajută pe studenți să analizeze cu sensibilitate și nuanță fenomene complexe ce țin de experiența de viață, comunicare și cultură.
- Studenții își dezvoltă acele competențe care le permit să recunoască și să gestioneze neînțelegerile și conflictele ce pot apărea din procesul interpretării, contribuind astfel la o comunicare mai bună în mediile organizaționale, comunitare și interculturale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea materialului de cunoștințe transmis în cadrul cursului, precum și aplicarea și utilizarea acestuia în mod adecvat.	Participarea activă la discuțiile și dezbaterile din timpul orelor pe parcursul semestrului constituie o condiție pentru susținerea examenului oral de încheiere a semestrului.	20%
	Studentul să dețină o cunoaștere solidă a modului de gândire hermeneutic, a conceptelor de bază și a limbajului de specialitate și să fie capabil să le aplice în mod consecvent.	Evaluarea are loc la sfârșitul semestrului, în cadrul unui examen oral.	50%
10.5 Seminar/laborator	În cadrul sarcinilor de seminar (interpretare de text, scurtă reflecție scrisă, referat) este capabil să utilizeze în mod conștient conceptele și metodele hermeneutice și să formuleze interpretări coerente și bine fundamentate	Evaluarea referatului	20%
	Studentul este prezent la cursuri, parcurge textele indicate în prealabil și este capabil să răspundă în mod pertinent la întrebările care se bazează pe acestea.	Verificarea se realizează în mod continuu pe tot parcursul semestrului.	10%

10.6 Standard minim de performanță

- Participarea la cursuri în proporție de cel puțin 70%, iar la seminarii prezența este obligatorie.
- Prezentarea individuală, pe parcursul semestrului, a cel puțin unui text seminarial.
- Participare activă la analiza și interpretarea textelor, precum și la dezbaterile din cadrul seminarului.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
								

Data completării:
15.08.2025.

Semnătura titularului de curs

Rancz Mónika

Semnătura titularului de seminar

Rancz Mónika

Data avizării în departament:
28.09.2025.

Semnătura directorului de departament

.....

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".